

Komandi partur

Í komandi parti verður greitt frá beiska orðaskiftinum millum H.P. Hansen og føroyskar sjálvstýrismenn og um gøluna, sum endar hansara politiska liv.

Ættarfólkini hjá H.P. Hansen, sum eru upprunin til hesa søgu: Vinstrumegin, abbasonurin Ejner Hau Hansen, høggrumegin langabbadóttirin Mariann Hau. Millum teirra er Erik, maður Mariann.

Vitjað varð eisini í Syðrugøtu

eigur, og keisaran tað, sum hann eigur". Hetta legði hann soleiðis út, at tað ráddi fyrst fremst um at hava Gud í hjartanum, so kann politikkurin koma í aðru røð.

Kl 6 var eg í kirkju fyri at hoyra tann í hesum døgum umstridda prestin Absalon Joensen, ættaður úr Klaksvík.

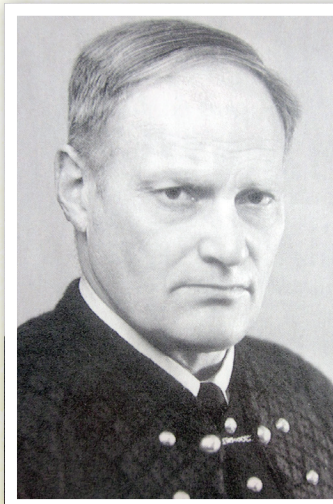
Absalon Joensen "messer prætigt og synger godt, men hans prædiken i dag var ganske Aandløs".

...

H.P. Hansen visir til Absalon Joensen, sum "han som tog den af Tingakrossurs redaktør malede altertalve ned i Fuglefjord kirke."

Tað var nógv skrivað um hetta í Tingakrossi í 1914. Kristin var sum vanligt hvassur í penninum. Forsøgan er tann, at Kristin í Geil hevði málað altartalvuna. Tað hevði verið nakað av stríð um hetta í Fuglafirði, tí Kristin varð av mongum roknaður fyri at vera í so ókristiligur. Summi hildu, at ein slíkan mann kundi tey ikki hava til

at mála altartalvu. Onnur hildu kortini, at so hugtakandi, sum altartalvan var, so kundi tað ikki vera heilt galið við kristilgheitini hjá Kristini. Hon bleiv eisini hangandi.

Andrass Samuelsen helt longu í 1915, at Liggjas bóndi kundi gera fortred fyri "danskhedens sag". Hetta var neyvan skeivt mett!

Annars verður sag frá ólavsøkuni, at tað vóru nógv "bedemøder". Tað var ikki so løgið, tá ið hugsað verður um allar menninar, sum vóru til sjós, og har eingin mamma ella kona visti, um tey sóust aftur.

H.P. greiðir eisini frá, at "ungdommen danser overalt og hele Natten. Her var Kapsvømning og Boldkamp i Eftermiddag".

Grindin sum steðgaði sosialismuna

Nú skuldi slagið um sosialismuna standa, og um hetta skrivur H.P. Hansen:

Tað er ikki talan um nakra socialistiska rørslu í Føroyum. Víst er nokk so nógv av liviháttinum í Føroyum socialistiskur, men tað er so eingin politikkur í tí.

Á Tvøroyri er eitt nýtt men lítið fakfelag, hetta var nýstovnaða Fylking. Havnar Arbeidsmanna-felag varð stovnað árið eftir.

Í Havn hava nøkur ung eitt sosialdemokratiskt felag, sum hevur biðið meg um at halda ein almennan fyrilestur um sosialismu, áðrenn eg fór avstað aftur.

Fundurin varð ásettur til sunnudagin 1. august kl. 4 í losjuni í Havn. Reyðar plakatar vórðu hongdar upp í gøtunum, og tað tyktist at vera stórir áhugi, í hvussu er í "visse Kredse". Mær varð tó fortalt, at nakrar av plakatunum vórðu skræddar niður aftur.

Hølið var fult av fólki. Tey flestu hildu seg fyrst aftarlaga í salinum. Tey tordu ikki rættiliga at vísa teirra forvitni. Men við at vísja tey um, at "eg ætlaði ikki at eta tey" eydnaðist at fáa tey flestu fram til sitiþlássini fram móti talarastólin.

Kl. 4 ½ stod jeg og talte om Emnet: "Hvad er socialisme?" i Logebygningen i Thorshavn. Der var mødt godt 100 Mennesker af Thorshavns 1.800 Indbyggere.

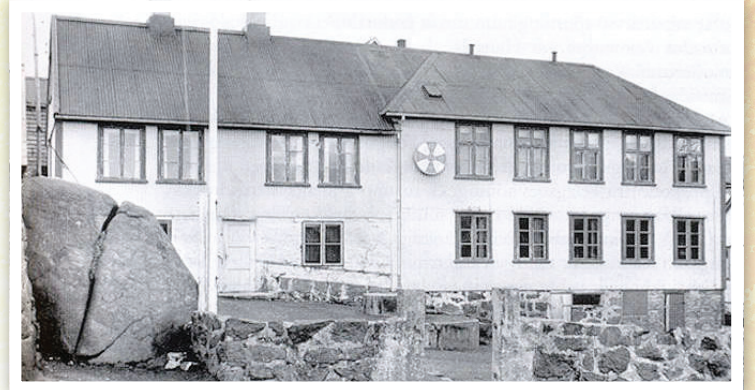
Pludselig lyder paa Gaden udenfor Raabet: Grindaboð! Og ud farer Menneskemængden. Jeg hørte Raabet og forstod det ganske dunkelt, men optaget, som jeg var af mit Emne, talte jeg videre.

Sysselmand Samuelsen farer hen på telefonstationen og spørger, hvor Grinden er og faar at vide: De driver den syd for Sørvaaag Bjergerne imod Midvaag.

Mødet var altsaa hævet, ganske interessant forresten. Det var første gang en kendt dansk Socialdemokrat skulde tale på Færøerne, og saa kom der Grind, lige som han beyndte at tale, og Grindedrabat kan ingen staa for.

Det driver dem ud af Kirken under Præstens Prædiken og Lagtingsmændene løber fra Lagtingets Forhandling midt under Mødet.

Her var einki at gera. Tað kundi

Tað var her í losjuni í Havn, at søguligu fundurin var hildin.

heldur ikki koma upp á tal at taka fundin upp aftur. Men sum H.P. Hansen skrivur: De var gaaet glip af min Førstehaandsviden om, hvad Socialismen er, men de havde ad anden Vej og for en Tid faaet Spisekamrene fyldte.

H.P. kundi "fristes til at komme igen ad Aare, og fortælle dem, hvad de ikke denne gang fik at vide."

Dimmalætting skrivaði um henda fund: Utvivlsomt vil det Møde, som H.P. Hansen i Søndags paabegyndte, blive det han bedst, han bedst vil huske. Han oplevede ved den lejlighed noget for en Politiker ganske enestaaende.

Longu 3. august fer Hans Peter Hansen avstað aftur við Tjaldrinum. Hann kom ikki aftur til Føroya, í hvussu er ikki í hesum ørindum.

Henda søguliga grindin legði beinini 1. august í Miðvági. Hon var 360 hvalir.

Grindaskemt

Tiðindastovan Ritzau fekk eisini stuttileikka burtur úr hesum. Roskilde Tidende hevði hesa skemtiligu grein:

Man siger nok, at Ritzau Bureau er en kedelig og tør Indretning, men dette gælder ikke for Færøerne. Den Mand, der sidder deroppe for Ritzau, er en gudbe-naadet Humorist. Der ligger en Overdaadighed af lune i denne lille Situationstegning.

Hr. Folketingsmand H.P. Hansen har samlet de Færø Mænd om sin Pult for at forklare dem mysteriet om den internationale Socialisme. Han har givet sit Foredrag den pirrende Titel "Hvad er Socialisme?" Han har faaet vel begyndt. Han har taget i Forsamlingen. Folketingsmanden er let paa-virket af det historiske Øjeblik, da Socialismens Banner skal plantes paa Færøernes jomfruelige Grund: Ærede Vælgere paa Færøerne! Hvad er Socialisme?

En dør springer op, og en Mand i Færingernes Dragt med den lange Hue flagrende viser sig i døraabningen, rødere i Ansigtet end Folketingsmanden og slynger ind i Forsamlingen det lille Ord: Grind!

So verður greitt frá, hvussu fundarfólkið leyp á dyr, og hildið verður áfram:

Færingerne faar saaledes aldrig at vide, hvad Hr. H.P. Hansen fra Skive mener Socialisme er. Men det Spørgsmaal melder sig for os andre, om de egentlig har Belæring behov. Viser den lille Episode forviget af Ritzau bureau ikke, at de kære Færingar har et ganske godt begreb om, hvad praktisk Socialisme er? Det er Grind! Er Svaret ikke udtømmende?

Gamle Harald Jensen, [kendur danskur javnaðarpolitikkari], har for et par Aar siden forklaret Problemet paa den Maade, der ikke fjerner sig langt fra den færøske. Han sagde: "Vi spiser, mens Maden er paa Bordet!" Færingerne siger kort og godt: "Grind", og saa trækker de Kniven.

Salig afdøde Karl Marx har skrevet 8 lærde Bind om, hvad Socialisme er. Hvis der er Humør i livet paa den Skive Hansen, forslaar han paa næste kongres at kassere disse 8 Bind og samtlige Borgbjergske [ein annar kendur oddamaður í danska javnaðarflokkinum] Programmer og erstatte dem med den fyndigere og mere populære definition fra Færøerne: Grind!

Heimkomin til Danmarkar legði H.P. Hansen upp til eitt eljustrið við sjálvstýrismenn í blaðskrivning og á fólkatingi.

Frk. Vang

Vit sóknaðust í fyrst partinum eftir, hvør frk. Vang, har H.P. Hansen helt til í Havn, mundi vera.

Viggo Chistiansen veit at siga, at hon er Christianna Maria Vang (1863-1951), bóndadóttir úr Frammistovu í Kaldbak. Ein kendur bróðursonur var Knút Wang.

Frk. Vang kom til Havnar í 1880'unum. Hon helt hús hjá Hans Madsen Nielsen, sum var dani og kendur lærari í Suðuroy. Hann flutti til Havnar og búði á Landa-vegi 3. Tá ið hann doyði í 1902, keypti hon húsini og hevði pensionat í teimum.